

SFT: Fakta

TA-nummer 1731/2000

Uttak og håndtering av eldre isolerruter

Informasjon til entreprenører

Teksten er utarbeidet av Helge Haugen, PCB-Sanering AS, 3475 Sætre.

Eldre isolerruter kan inneholde det giftige stoffet PCB.

Rutene utgjør en helserisiko for deg som håndterer dem dersom du ikke bruker riktig verneutstyr, spesielt dersom du berører kanten på rammeløse isolerruter.

PCB-holdige isolerruter er spesialavfall. Demontering av rutene ved å skille glass og PCB-fraksjon krever tillatelse fra SFT. Pr. dato har PCB-Sanering AS i Hurum tillatelse til slik demontering.

1. Identifisering

Når du skal ta ut eldre isolerruter, er det stor risiko for at forseglingslimet inneholder PCB. I avstandslisten (spaceren) mellom glassflatene skal isolerrutas produsent og produksjonsdato være angitt.

Som PCB-holdig spesialavfall regnes i utgangspunktet:

- isolerrute produsert i Norge i årene 1965 – 75
- isolerrute importert frem til 1980
- isolerrute med manglende eller uleselig merking

Ved tvil er ruta å anse som PCB-holdig. Eventuelt PCB-innhold kan sjekkes ved analyse. Aktuelle ruter skal merkes tydelig. Bruk lapp eller klistremerke med påskrift "PCB".

2. Fjerning av isolerrute

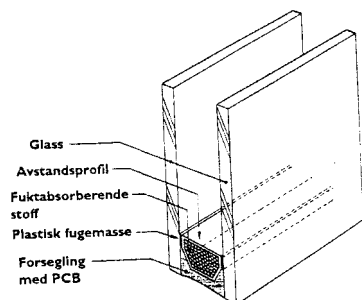
Fjerning av hele ruter fører normalt ikke til kontakt med PCB, ettersom kantområdet er beskyttet av trerammen.

- Det må ikke under noen omstendigheter brukes varme på eller omkring ruta. Dette kan føre til giftig gass.
- Rutene bæres og lagres stå-

ende, slik at glasset ikke brekker.

- Vindusglasset må ikke knuses.
- Eventuelle sprekker i glasset tapes over med limbånd for å hindre brekkasje
- Bruk vernehansker av butylgummi, neopren, viton eller 4H (PE/EVAL) dersom du skal berøre rammeløse isolerruter eller brekkasje.
- Fjerning av treramme eller annen viderebehandling krever ekstra vernetiltak og spesialkunnskap, og bør utføres av regionalt mottak.
- Alt arbeid som kan frigjøre PCB-holdig støv krever åndedrettsvern med tilførsel av friskluft eller helmaske med kombinasjonsfilter A2P3.

Snitt av isolerrute

Knust materiale lagres i lukket tønne

3. Lagring

PCB-holdige isolerruter med karm skilles fra annet bygningssavfall. De må stables stående for å unngå brekkasje.

- *Isolerruter med ramme/karm* skjermes for vær og vind og lagres utilgjengelig (helst inngjerdet og under tak). For flytting med truck kan vinduene gjerne stables på Europall med solid festing og kryssavstiving.

- *Ruter uten ramme eller karm* lagres i lukket container som kan løftes horisontalt.
- *Knust materiale* lagres i lukket tønne merket "PCB-holdig spesialavfall"

4. Transport og levering

- Ved byggeprosjekter med flere enn 60 isolerruter, kan det være lønnsomt å fjerne rammene på byggeplassen. Ta kontakt med PCB-

Container må lastes vannrett

Sanering AS eller nærmeste regionale mottak for tilbud. Mindre partier leveres til lokalt mottak for spesialavfall.

- Rutene må transporteres stående for å unngå brekkasje
- Rutene må støttes opp så de ikke slinger under transporten. Eventuelt tomrom i container fylles opp ved for eksempel å stemple/fore mot containervegg
- Knust materiale fraktes i lukket tønne
- Fjerning av ramme skjer ved spesialmottak ved små leveranser. Større leveranser: se ovenfor.

5. Priser

SFT er informert om følgende priser for 2000:

Type	Rutestørrelse	Minst 60 stk	Mindre kvanta
Hele isolerglass eksklusiv ramme/karm	0 – 0,8 m ²	170,- pr stk	200,- pr stk
Hele isolerglass eksklusiv ramme/karm	0,9 – 1,3 m ²	210,- pr stk	250,- pr stk
Hele isolerglass eksklusiv ramme/karm	Over 1,3 m ²	160,- pr m ²	200,- pr m ²
Ramme	Fjerning av ramme kommer i tillegg; be om tilbud		
Brekkasje (glass, treverk og spacer)	25,- pr kg		

Prisene er oppgitt ekskl. m.v.a. Fraktkostnader kommer i tillegg.